

YENİ PSİKOLOJİK İHTİYAÇ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE FORMUNUN GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI: DOĞRULAYICI FAKTÖR ANALİZİ SONUÇLARI

Şahin KESİCİ*

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Heckert ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilen Yeni İhtiyaç Değerlendirme Ölçeğinin (YİDÖ) üniversite öğrencilerinden oluşan bir grup üzerinde geçerlik ve güvenilirliğini saptamaktır. Ölçeğin maddeleri psikolojik ihtiyaçlarla (başarı, ilişki, özerklik ve başatlık) ilgilidir. Araştırmanın çalışma grubu, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. YİDÖ'nün yapı geçerliği ve faktör yapısını incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin güvenirligi için, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı uygulanmıştır. YİDÖ'nün ölçüt bağıntılı geçerliği için korelasyon katsayısına bakılmıştır. Ölçeğin içsel tutarlılık katsayısı .80 bulunmuştur. YİDÖ'nin ölçüt-bağıntılı geçerliği için "Kişisel Tercih Anketi" kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara dayanarak 20 maddelik orijinal ölçeğin Türkçe formunun dil eşdeğerliliğine sahip, güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik ihtiyaçlar, Başarı, İlişki, Özerklik, Başatlık

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the validity and reliability of NNAQ developed by Heckert et al., (2000) on a group consisting university students. The items of the scale have been related with psychological needs (achievement, affiliation, autonomy, and dominance). The study group of the research consists of students in the Faculty of Education at Selçuk University. In order to examine the structure validity and factor structures of NNAQ, confirmatory factor analysis have been carried out. For the validity of the scale, Cronbach's Coefficient Alpha has been used. For the criterion related validity of the scale, correlations have been used. The internal reliability score of the scale has been found 0,80. For the criterion related validity of the form of Personal Preference Survey has been used. In line with the findings obtained it can be assumed that the scale has language equivalence, validity and reliability.

Keywords: Psychological Needs, Achievement, Affiliation, Autonomy, Dominance.

GİRİŞ

Bireyler elde etmek istediklerini elde etmek için sürekli harekete geçerler. Bireyleri harekete geçiren etmenlerden birisi de kuşkusuz ihtiyaçlarıdır. İhtiyaçlar farklı durum ve olaylarda farklılaşır ((Dizen, Berenbaum, & Kerns, 2005). İhtiyaç döngüsel bir süreçtir ve bireyin organizmasında bir yetersizlik ortaya çıkarır ve birey bu yetersizliğin sebebini karşılayamadığı bir gereksinimden kaynaklandığını hisseder. Birey bu gereksinim hissi ile harekete geçer ve rahatlar (Eysenck, Arnold, & Meili, 1972). Bireylerin gereksinimlerini bilim adamları farklı açılardan ele almışlar ve değerlendirmişlerdir. Bu değerlendirmeleri özet olarak incelemekte fayda vardır.

Murray (1938) başarı, uyarılık, özerklik, yakınlık, duyguları anlama, ilgi görme, başatlık, kendini suçlama, sebat gibi temel psikolojik ihtiyaç tanımlamış

* Yrd. Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi

ve bu ihtiyaçların tamamının bireyin doğasından kaynaklanan en önemli ihtiyaçlar olduğunu belirtmiştir (Murray,1938'den akataran; Calvin ve diğerleri, 1985).

Maslow (1954) bireylerin ihtiyaçlarının hiyerarşik olduğunu ve bazı ihtiyaçların diğerlerinden daha ağır basabileceğini belirterek psikolojik ihtiyaçları fizyolojik, güvenlik, sevmeye ve ait olma, saygı ve kendi gerçekleştirme olarak sınıflamıştır. Maslow insan ihtiyaçları teorisini Murray'ın çalışmaları üzerine temellendirmiştir(Litwack, 2007).

Edwards(1959) bireylerin psikolojik ihtiyaçlarını ölçmek amacıyla Kişisel Tercih Envanterini geliştirmiştir. Ölçek, Murray tarafından tanımlanan psikolojik ihtiyaçlardan 15'ini (başarma, uyarılık, düzen, gösteriş, özerklik, yakınlık, duyguları anlama, ilgi görme, başatlık, kendini suçlama, şefkat gösterme, değişiklik, sebat, karşı cinsle ilişki ve saldırganlık) ölçmektedir (Kuzgun, 1985).

McClelland psikolojik ihtiyaçlardan başarı üzerinde yoğunlaşmış ve başarı ihtiyacı teorisini geliştirmiştir. Bu teoriye göre, bazı bireyler sadece başarı için çalışırlar. Çünkü onlar başarıdan zevk alır, en iyisini yapmak için yüksek motivasyon içerisine girerler ve onun daha da iyisini yapmaya çalışırlar. Başarılı bireylerin özellikleri arasında; yüksek hırs, yüksek kişisel standartlar, bir önceki başarıyı aşmaktan zevk almak ve yüksek bir başarı düzeyine tekrar ulaşmak sayılabilir (Zunker, 1989)

Glasser(1998) yaşama, ait olma, güç, özgürlük ve eğlence adlı beş temel ihtiyacın doğuştan genetik yapımızda olduğunu belirtmiştir(Frey, & Wilhite, 2005).

Deci ve Ryan Öz-belirleme kuramı ile bireylerin psikolojik ihtiyaçlarını(yeterlik, ilişki ve özerklik) doyurma arzusu üzerine odaklanan bireylerin yaşamlarının doğasında olan temel psikolojik ihtiyaçları tanımlamışlardır. Öz-belirleme kuramı, özerklik, ilişki ve yeterlik alanlarındaki doğuştan gelen ihtiyaçlara odaklanır. Yeterlik psikolojik ihtiyacı bireyin yapacağı görevleri nasıl ve ne şekilde etkili olacağı ve bundan sağladığı doyum üzerinde durur. İlişki ihtiyacı, bireyin çevresi ile ilişki kurma gereksinimini ifade eder. Birey çevresi ile kurduğu ilişkilerin arzularına uygun olmasını ister ve bu ilişkilerden doyum sağlamak ve güvende olmak ister. Birey ilişki ihtiyacını giderirken bağımsız olmak ve en önemlisi de ilişkinin başlaması ve kontrolünü kendi elinde bulundurmaktır. Özerklik ihtiyacında birey kendi duygularına göre davranmak ister ve kendisi bir işe girişme veya başlatma arzusunu duyar (Deci, & Ryan, 1985; Deci, & Ryan, 1996; Deci, & Ryan, 2000; Krapp, 2005; Lundberg, 2007; Ryan, 1995; Ryan, & Deci, 2000; Ryan, & Deci, 2006).

Heckert ve arkadaşları(2000) psikolojik ihtiyaçlar olarak bilinen başarı, ilişki, özerklik ve başatlık ihtiyaçlarını sosyal ihtiyaçlar olarak değerlendirmişlerdir. Başarı ihtiyacını, bireyin önceki performansını daha ileri taşımak için üstün olma ve teşebbüsde bulunma arzusu olarak tanımlamışlardır. İlişki ihtiyacını, sosyal olarak etkileşimde bulunma arzusu ve diğerleri tarafından kabul edilme olarak tanımlamışlardır. Özerklik ihtiyacını, diğerlerinden ziyade kendisi için bir şeyler yapmayı arzu etme olarak tanımlamışlardır. Başatlık ihtiyacını ise bazen güçlü olma ve diğerleri üzerinde etkin olma arzusu olarak tanımlamışlardır.

Yeni Psikolojik İhtiyaçları Değerlendirme Ölçeği(YPİDÖ), öğrencilerin başarı, ilişki, özerklik ve başatlıkla ilgili psikolojik ihtiyaçlarını değerlendirmek

Yeni Psikolojik İhtiyaç Değerlendirme Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması: Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

amacıyla Heckert ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilmiştir. YPİDÖ' nün Türkçe'ye uyarlama çalışmasının amacı, DOÖİÖ'nün güvenirligi ve geçerliğine ilişkin bulgular elde etmektir.

YÖNTEM

Bu bölümde çalışma grubu, işlem yolu, ölçme aracı ve verilerin analizi üzerinde durulmuştur.

Çalışma Grubu

YPİDÖ'nün uyarlaması için dört farklı çalışma grubu oluşturulmuştur. İlk çalışma grubu dil eşdeğerliği için 2006-2007 eğitim öğretim yılında, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Bölümü İngilizce Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 60 öğrenciden oluşturulmuştur. Öğrencilerin % 70'i (42), kız, %30'u (18) erkektir. İkinci çalışma grubu, ölçeğin yapı geçerliğini analiz etmek için 2006-2007 eğitim öğretim yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden oluşturulmuştur. Bu öğrencilerin sayısı 219'dur. Öğrencilerin % 55,2'si (121)kız, %44,8'i (98) erkektir. Üçüncü çalışma grubu 2006-2007 eğitim öğretim yılında, ölçüt bağıntılı geçerliği ve ölçeğin alt boyutları arasındaki ilişkiyi test etmek için oluşturulmuştur. Öğrencilerin % 59'u (224)kız, %41'i (156)erkektir. Dördüncü çalışma grubu 2006-2007 eğitim öğretim yılında, test tekrar test güvenirligi sağlamak için 31 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin % 61'i (19) kız, %39'u (12) erkektir. .

İşlem Yolu

YPİDÖ' nün İngilizce olan özgün formu, ölçeği geliştiren M. Teresa Heckert'dan elektronik posta yoluyla sağlanmıştır. Ölçeğin uyarlama çalışması için, önce YPİDÖ araştırmacı tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Sonra alanında uzman üç öğretim üyesinden(ikisi Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanından, birisi de Ölçme ve Değerlendirme alanından) ölçeğin Türkçe'ye çevrilmesi istenmiştir. Daha sonra araştırmacı ve öğretim üyelerinin çevirileri karşılaştırarak tek bir form hâline getirilmiştir.

Ölçek dört alt boyuttan oluşmaktadır.. Başarı alt boyutu 5, ilişki alt boyutu 5, özerklik alt boyutu 5 ve başatlık alt boyutu ise 5 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanlama, her bir madde için bir ile beş arasında değişmektedir. YPİDÖ' başarı boyutunda bir bireyin elde edebileceği toplam puan, en yüksek 25, en düşük 5'dir. YPİDÖ' nün ilişki alt boyutunda bir bireyin elde edebileceği toplam puan, en yüksek 25, en düşük 5'dir. YPİDÖ' nün özerklik alt boyutunda bir bireyin elde edebileceği toplam puan en yüksek 25, en düşük 1'dir. YPİDÖ' nün başatlık alt boyutunda bir bireyin elde edebileceği toplam puan, en yüksek 25, en düşük 5'dir. YPİDÖ'nün özgün formu ile Türkçe formu arasındaki eşdeğerliğinin saptanabilmesi için önce İngilizce daha sonra da Türkçe ölçek, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller bölümü İngilizce Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 60 kişilik öğrenci grubuna iki hafta aryla uygulanmıştır. Uygulama verilerinin her bir madde için Pearson Korelasyon katsayısına bakılmıştır. YPİDÖ'nün İngilizce formu ile

YPİDÖ'nün Türkçe formlarından elde edilen puanlar arasında pozitif ve anlamlı bir korelasyon ($r = .84, p < .01$) olduğu görülmüş ve ölçek eşdeğer kabul edilmiştir. Uyarlanan ölçeğin adı "New Needs Assessment Questionnaire" dir. Ölçek öğrencilerin başarı, ilişki, özerklik ve başatlık alanlarındaki psikolojik ihtiyaçlarını ölçtüğü için, ölçeğin adı "Yeni İhtiyaç Değerlendirme Ölçeği" yerine "Yeni Psikolojik İhtiyaçlar Değerlendirme Ölçeği" olarak değiştirilmiştir.

YPİDÖ'yü oluşturan ölçek maddeleri düz cümle (8, 14, 18. maddeler hariç) yapısındadır. Ölçekte yer alan maddeler öğrencilerin psikolojik ihtiyaçları ile ilgilidir. Örnek olarak "insanlarla konuşmak için çok zaman harcarım" maddesi ile "grup liderliğinde aktif rol almaya çabalarım." maddesi verilebilir. Başarı alt boyutu beş, ilişki alt boyutu beş, özerklik alt boyutu beş ve başatlık alt boyutu ise beş maddeden oluşmaktadır. Öğrencilerin her boyutla ilgili psikolojik ihtiyaç puanları toplanarak, o psikolojik ihtiyaçla ilgili toplam puanlar elde edilmektedir.

Orijinal Yeni İhtiyaç Değerlendirme Ölçeği (YİDÖ)'nin Geçerlik ve Güvenirliği

YİDÖ'nün iç tutarlılık katsayısını belirlemek amacıyla, Cronbach Alpha tekniği uygulanmıştır. YİDÖ'nün alt boyutlarından başarı .81, ilişki, .77, özerklik .60 ve başatlık alt boyutu ise .77 bulunmuştur (Heckert ve diğerleri, 2000).

YPİDÖ'ye doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. DFA sonucunda $\chi^2 (df=165, p=.01)=333.03$, AGFI=0,82 ve GFI=0,86 olarak uyum indeksleri bulunmuştur. YPİDÖ'nün ölçüt bağımlı geçerliği için PRF denilen kişisel tercihleri ölçeği doğru yanlış türündeki test ve Alışkanlıklar ve Tercihler Anketi kullanılmıştır. YPİDÖ'nin alt boyutları ile PRF arasında anlamlı ilişki ortaya çıkmıştır. Başarı alt boyutunda $r = .56 (p < .01)$, ilişki alt boyutunda $r = .48 (p < .01)$, özerklik alt boyutunda $r = .34 (p < .01)$ ve başatlık alt boyutunda $r = .76 (p < .01)$ anlamlı yönde ilişki bulunmuştur. İhtiyaç Değerlendirme Ölçeği ile Alışkanlıklar ve Tercihler Anketi arasında da anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Başarı ihtiyacı için bireyin elde etmiş olduğu küçük ve büyük ödül sayısı ile başarı ihtiyacı arasındaki ilişkiye bakılmış ve ilişki $r = .30 (p < .01)$ olarak bulunmuştur. İlişki ihtiyacı için bireyin arkadaş ($r = .23, p < .01$) ve yakın arkadaş ($r = .26, p < .01$) gibi değişkenlerle anlamlı ilişkiler ortaya çıkmıştır. Özerklik ihtiyacı için ilişkiye bakılmamıştır. Başatlık ihtiyacı için lider olmaktan zevk alıyorum ($r = .72, p < .01$) görüşü ile lider olmak benim için önemlidir görüşü ($r = .70, p < .01$) gibi değişkenler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Ölçeğin test tekrar test güvenirliliğine bakılmış olup başarı ($r = .87, p < .01$), ilişki ($r = .47, p < .01$), özerklik ($r = .66, p < .001$) ve başatlık ($r = .67, p < .01$) boyutlarında anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Verilerin Analizi

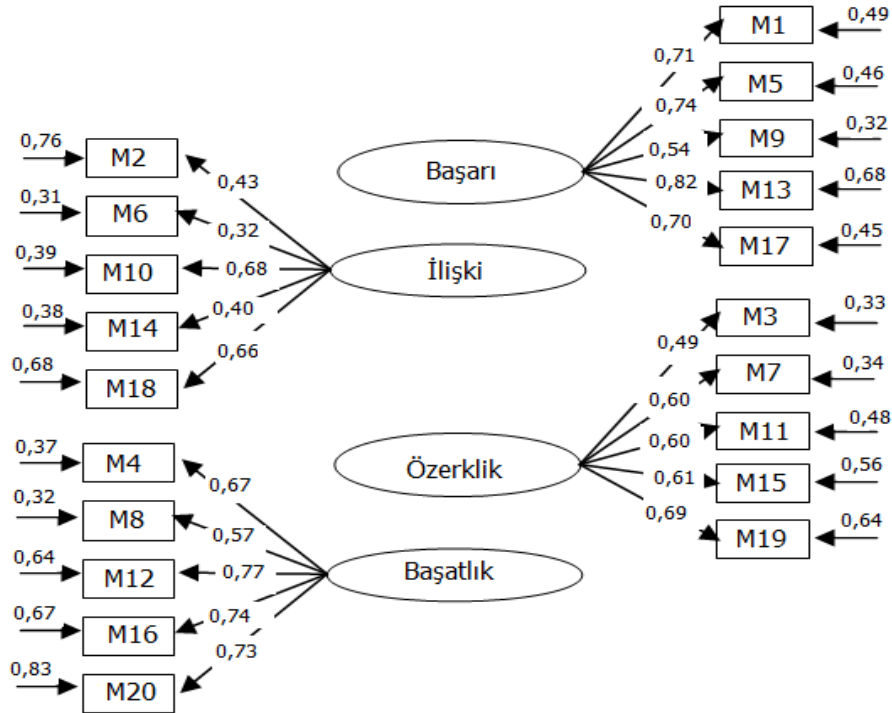
Verilerin analizinde SPSS 10.00 ve STATISTICA 5.00 paket programları kullanılmıştır. YPİDÖ'nün daha önce belirlenen dört faktörlü yapısının geçerli bir model olup olmadığı, doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. YPİDÖ'nün eşdeğerliği, ölçüt-bağımlı geçerliği ve test tekrar test geçerliği için Pearson korelasyon katsayısından yararlanılmıştır. YPİDÖ'nün güvenirliliği için,

Yeni Psikolojik İhtiyaç Değerlendirme Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması: Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısına bakılmıştır. YPİDÖ' nün ölçüt-bağıntılı geçerliğinin saptanabilmesi için "Kişisel Tercihler Anketi" uygulanmıştır. Öğrencilerin yakın ilişki kurmadaki tercihleri, elde ettiği başarıların sayısı, özerk olmak istekleri ve başat olma istekleri "Kişisel Tercih Anketi" ile belirlenmiştir.

BULGULAR

YPİDÖ' nün faktör yapılarını belirlemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi(DFA) uygulanmıştır. Analize 20 madde ile başlanmıştır. Bu 20 maddenin ölçeğin orijinalinde tespit edilen dört faktörlü yapının, bu çalışmada elde edilen verilerle ne derecede uyum gösterdiğini değerlendirmek amacıyla DFA uygulanmıştır. DFA sonucunda uyum indeksleri $\chi^2=5636, 877$, (sd=170, $p<.01$), (χ^2 /sd)=3,15, RMSEA=0,10, RMS=0,11, GFI=0, 76 ve AGFI=0, 70 olarak bulunmuştur. YPİGÖ'nün uyum indeksleri ideal olarak uyum göstermemekle birlikte orijinal YİDÖ'nin uyum indekslerine oldukça yakındır. YPİDÖ'nün faktöryel yapısını gösteren modelin gözlenen değişkenleriyle faktörleri arasındaki ilişkiyi gösteren katsayılar analiz edildiğinde, faktörlerde yer alan maddelerin, faktör-madde ilişkileri .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları şekil 1'de verilmiştir. Şekil 1'de görüldüğü gibi maddelerin faktör yükleri 0.32 (madde 6) ve 0.82 (madde 13) arasında değişmektedir ve ölçekteki faktör yüklerinin tamamı istatistiksel olarak($p<.05$) anlamlıdır.

Şekil 1. Faktör-madde ilişkisi

Tablo 1.Faktör Puanları Arasındaki Korelasyonlar ile Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Faktörler	\bar{X}	S	Korelasyon Katsayısı			
			1	2	3	4
1. Başarı	20.00	3.09	-	-0.15*	0.30*	0.46*
2. İlişki	15.49	2.66		-	-.30*	-0.09
3.Özerklik	18.162	3.06			-	0.48*
4. Başatlık	18.92	3.32				-
Toplam	73.58	7.30	0.70*	0.19*	0.66*	0.82*

Faktör puanları arasındaki ikili korelasyonlar incelendiğinde, ölçeğin dört faktöründe orta ve yüksek düzeyde, pozitif ve negatif yönde anlamlı ilişkiler görülmektedir. Birinci ile ikinci faktör arasında negatif yönde anlamlı ilişki ($r=-.15$, $p<.05$), birinci ile üçüncü faktör arasında pozitif yönde anlamlı ilişki ($r=.30$, $p<.01$), birinci ile dördüncü faktör arasında pozitif yönde anlamlı ilişki ($r=.46$, $p<.01$), ikinci ile üçüncü faktör arasında negatif yönde anlamlı ilişki ($r=-.30$, $p<.01$), üçüncü ile dördüncü faktör arasında ($r=.48$, $p<.01$) ilişki saptanmış olup ikinci ile dördüncü faktör arasında anlamlı ilişki gözlenmemiştir. Ölçeğin alt boyutları ile toplam puanı arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Ölçeğin güvenilirliği için madde analizine bağlı olarak hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları başarı faktörü için .77, ilişki faktörü için .62, özerklik faktörü için .72 ve başatlık faktör için .77 ve ölçeğin bütünü için ise .80'dir.

YPİDÖ'nün ölçüt-bağıntılı geçerliğinin saptanabilmesi için "Kişisel Tercihler Anketi" ile YPİDÖ arasındaki korelasyona bakılmıştır. Kişisel tercih anketi öğrencilerin başarı, ilişki, özerklik ve başatlık alanlarındaki tercihlerini tespit etmek için dört sorudan oluşan ve öğrencilerin bu tercihleri ne sıklıkla yaşadıklarını belirttikleri ankettir. Ölçeğin başarı alt boyutundan elde edilen puanla bireyin öğrenim süresi boyunca kazandığı teşekkür ve takdir belgesi sayısı arasındaki pozitif yönde anlamlı ilişki ($r=.71$, $p<.01$), ölçeğin ilişki alt boyutundan elde edilen puanla bireyin sürekli iletişim kurduğu yakın arkadaş sayısı arasındaki pozitif yönde anlamlı ilişki ($r=.60$, $p<.01$), ölçeğin özerklik alt boyutundan elde edilen puanla bireyin yalnız zaman geçirme ve yalnız bir şeyler yapma isteğinin sayısı arasındaki pozitif yönde anlamlı ilişki ($r=.18$, $p<.01$), ölçeğin başatlık alt boyutundan elde edilen puanla bireyin içerisinde bulunduğu ortamda lider olmayı tercih etme durumu arasında pozitif yönde anlamlı ilişki ($r=.16$, $p<.01$) bulunmuştur. YPİDÖ 31 üniversite öğrencisine üç hafta ara ile iki kez uygulanmıştır. Testin tekrarı yöntemi ile ölçek ve ölçeğin alt boyutlarından (başarı($r=.85$, $p<.01$), ilişki($r=.79$, $p<.01$), özerklik($r=.77$, $p<.01$), başatlık($r=.75$, $p<.01$) alt boyutları ve ölçeğin toplam puanına göre ($r=.81$, $p<.01$) elde edilen puanlar arasında anlamlı ilişki gözlenmiştir.

TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Heckert ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilen Yeni İhtiyaç Değerlendirme Ölçeği'nin üniversite öğrencilerinden oluşan bir grup üzerinde geçerlik ve güvenirliliği yapılmıştır. Bunun için 20 maddelik olan özgün ölçek ilk önce Türkçe'ye çevrilmiştir. Orijinali İngilizce olan YİDÖ ile Türkçe'ye çevrilen YPİDÖ, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Bölümü İngilizce Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 60 kişilik öğrenci grubuna iki hafta ara ile uygulanmıştır. Uygulama verilerinin her bir madde için Pearson Korelasyon katsayısına bakılmıştır. Ölçeğin, İngilizce ve Türkçe formlarından elde edilen puanlar arasında pozitif ve anlamlı bir korelasyon($r=.84$, $p<.01$) olduğu görülmüştür.

YPİDÖ'nün yapı geçerliği ve faktör yapısını incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucu ölçeğin faktör yapıları ideal olarak modeli desteklememekle beraber, uyum indeksleri orijinal YİDÖ'ne yakın olarak bulunmuştur..Uyum indekslerinin değerleri yüksek olmamakla birlikte ölçek bu haliyle araştırmacılar tarafından kullanılabilir ve farklı örneklemeler üzerinde tekrar uyum indekslerine bakılabilir.

Ölçeğin güvenirliliği için madde analizine bağlı olarak hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları başarı faktörü için .77, ilişki faktörü için .62, özerklik faktörü için .72 ve başatlık faktör için .77 ve ölçeğin bütünü için ise .80 olarak bulunmuştur.

Geliştirilen ölçek, öğrencilerin başarı, ilişki, özerklik ve başatlıkla ilgili gereksinimlerini değerlendiren bir ölçektir. Ölçek üniversite öğrencilerinden oluşan bir grup üzerinde geçerlik ve güvenirlilik çalışması yapıldığı için ilk olarak üniversite öğrencileri ile araştırma yapan araştırmacılar tarafından kullanılabilir. Farklı yaş gruplarına uygulanabilmesi içinde yeniden geçerlilik ve güvenirlilik işlemlerine ihtiyaç duyulabilir. Bu ölçeğin değerlendirmesi alt boyutlar üzerinden yapılmaktadır. Toplam puana göre değerlendirme yapılamaz. Ölçeğin alt boyutları olan başarı, ilişki, özerklik ve başatlıkla ilgili değerlendirme yapılabilir.

KAYNAKLAR

Calvin, H. ve diğerleri. (1985). *Introduction to Theories of Personality*. New York: John Wiley&Sons.

Deci, E. L. & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. New York: Plenum.

Deci, E. L., & Ryan, R.M., (1996). Need satisfaction and the self-regulation of learning. *Learning & Individual Differences*, 8(3), 165-183.

Deci, E.L. & Ryan, R.M. (2000). The 'what' and 'why' of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior, *Psychological Inquiry*, 1, 227-268.

Dizen, M., Berenbaum, H., & Kerns, J.G. (2005). Emotional awareness and psychological needs. *Cognition And Emotion*, 19 (8), 1140-1157.

Eysenck, H., J.W. Arnold and R. Meili. *Encyclopedia of Psychology*. Fontana/Collins,1972

Frey, L.M., & Wilhite, K. (2005). Our five basic needs: Application for understanding the function of Behavior. *Intervention in School and Clinic*, 40(3), 156-160.

Glasser, W. (1998). *Choice theory: A new psychology of personal freedom*. New York: HarperCollins

Heckert, T.M., Cuneio, G., Hannah, A.P., Adams, P.J., Droste, H.E., Mueller, M.A. ve diğerleri.. (2000). Creation of a new needs assessment questionnaire. *Journal of Social Behavior & Personality*, 15(1), 121-136.

Krapp, A. (2005). Basic needs and the development of interest and intrinsic motivational orientations. *Learning and Instruction*, 15(5), 381-395.

Kuzgun, Y. (1985). Edwards kişisel tercih envanterinin Türkiye’de geçerlik ve güvenilirliği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 17(1-2), 69-93.

Litwack, L. (2007). Basic needs-a retrospective. *International Journal of Reality Therapy*, 26(2), 28-30.

Lundberg, N.R. (2007). Research update: Creating motivational climates. *Parks & Recreation*, 42(1), 22-26.

Maslow, A. (1954) *Motivation and Personality*

Ryan, R.M.(1995). Psychological needs and the facilitation of integrative process, *Journal of Personality*, 63 (3), 397–427.

Ryan, R.M., & Deci, E.L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being, *American Psychologist*, 55 (1), 68–78.

Ryan, R.M., & Deci, E.L. (2006). Self-Regulation and the problem of human autonomy: Does psychology need choice, self-determination, and will? *Journal of Personality* 74(6), 1557-1586.

Zunker, Vernon G. (1989) *Career Counseling: Applied Concepts of Life Planing*. California: Brooks/Cole Publishing Company.